

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethicæ Doctrinæ Elementa, Et Enarratio Libri quinti
Ethicorum**

Melanchthon, Philipp

Witebergæ, 1583

VD16 ZV 20638

De Asolvitione à Iuramento.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56560](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56560)

quod non intelligeretur, nisi sancitæ essent
penæ.

Secunda.

Quia, cum Deus iustus sit, vult delere iniu-
ros, sicut inquit, Deus est ignis consumens.

Tertia.

Vult has breues pœnas commonefactiones
esse de pœnis æternis.

Quarta.

Vult commonefactiones esse de pœnitentia.

Quinta.

Consulitur vtilitati aliorum, cum contuma-
ciæ tolluntur, ne plures ledant.

Sexta.

Exemplum ostenditur, ne alij delinquant.

Ac de postremis causis sæpius loquuntur
homines, quæ ab vtilitate sumtæ sunt magis con-
spiciuntur. Sed priores illæ oriuntur à sapientia &
iustitia Dei.

DE ABSOLVTIONE

à Iuramento.

Iurat ipse Deus, sicut inquit: *Viuo ego,*
Item: Ego Dominus, affirmans aliquid per hanc
veritatem, quod ipse sit vere Deus verax, &
sanciens sua dicta immutabiliter. Deinde vult
& inter homines iuramenta vincula esse prorsus
inmutabilia, sicut scriptum est, Matth. 5. Reddes
Domino iuramenta tua.

S S

Quare

Quare nemo potest hominem sic absoluere à iuramento, quod reuera est iuramentum, ne faciat promissa. Et impietas est tribuere vllis creaturis hanc auctoritatem, quod possint abolere iuramentum, quod reuera est iuramentum, vt cum iurauit aliquis sciens & volens non errans, non coactus, de re honesta, possibili, quam ipse promittere potest, vt cum debitor in causa iusta iurat, se certo tempore redditurum esse, quantum debet, is nequaquam liberari potest, quo minus faciat promissum, & cum non facit, horribiliter peccat.

Vt autem cætera peccata post factum conuersis remittuntur, ita violatio iuramenti post delictum conuersis remittitur, voce Euangelij audita à quocunq; ministro. Nec plus ibi valet Episcopi vox, quam aliorum ministrorum Euangelij. Quia absolutio non propter personam ministri valet, sed quia est vox Euangelij. Et tamen sine vlla dubitatione violationem iuramentandi sequuntur pœnæ corporales. Quod autem Romani Episcopi ad se traxerunt remissiones talium delictorū iniustum est. Sed multo iniustius est, quod sumserunt sibi auctoritatem absoluendi homines, ne facerent promissa legitimo iuramento.

SECUNDA REGVLA.

Quando autem iuramentum re ipsa non est iuramentum

iuramentum, vt supra diximus, promissor non
 indiget absolutione, vt cum Dauid non interfe-
 cit Nabal, non erat opus ei absolutione quia ne-
 que aboleri potest iuramenta, quæ sunt vere iur-
 amenta. Sed quando miscetur iniusticia, error,
 impossibilitas, vox diuina pronunciat talia pro-
 missa nequaquam esse iuramenta, vt cum facit
 aliquis vota Monastica, consideret ipse cur sint
 irrita, quia orta sunt ex multis erroribus, & non
 seruantur sine magnis peccatis, quia manifesti
 cultus idolorum in Monasterijs multi sunt. In ta-
 libus casibus non absoluit Papa à iuramento, sed
 ipsa vox diuina pronunciat talia promissa ne-
 quaquam esse iuramenta, & vsitate dicitur:
 Iuramentum non sit vinculum iniquitatis.

Ahibendi sunt autem in consilium homines
 docti & timentes Deum, cum sit interpreta-
 tio iuramenti, quia multa tristia errata accidunt
 propter sophisticam interpretationem, vt Ze-
 derias promiserat pacem regi Babylonico, po-
 stea fit hostis, quia multi disputabant, pacta con-
 tra legem Dei non valere. Rex promiserat stir-
 pē Iuda regnum, & libertatem. Non igitur va-
 lebat promissio seruitutis.

Hoc argumentum in speciem plausibile erat,
 tamen sit sophisticum, quia maior loquitur
 de mandato, non de promissionibus. Verum est
 pacta irrita esse, cum promittit aliquis se factu-
 rum

rum esse contra mandata Dei. Vt si quis promittit cultum idolorum, sicut promittunt Monachi.

Aliud est loqui de promissionibus. Lex promittit bonam valetudinem, fruges, pacem, & quidem promittit cum exceptione castigationis & crucis. Cum igitur Nabuchdonosor capti Regem Zedechiam, sit iam captiuus, & promittens seruitutem non promittat se facturum esse contra mandata Dei, sed toleraturum hanc penam, vt si in carcerem abductus esset.

Est autem sophisticum, dicta de mandatis transferre ad promissiones, sicut hoc errore Iudei saepe impulsus sunt ad mouendas seditiones, vt cum interrogant Dominum, an liceat pendere didrachmum Romanis.

Hac questione saepe disputata sancti viri sapienter discernebant mandata & poenas. Sciebant in poenis corporalibus, cum nihil facerent contra mandata Dei, praestandam esse obedientiam, donec Deus mitteret salutare liberatores.

Sic fuit erratum à Romano Pontifice, cum iudicauit irritas esse inducias à Iohanne Humiade cum Turcis factas, quia sine auctoritate Romani Pontificis non liceret cum communi hoste Christiani nominis aliquid pacisci. Ac postea Vladislaus rex Polonicus & Vngaricus, & multi

multi nobilissimi homines multarum gentium
 magno praelio victi in acie ceciderunt.

Ex hac admonitione multæ interpretationes
 iudicari possunt, videlicet, præcipue adhiben-
 dum esse hanc considerationem, an pactum præ-
 cipiat aliquid facere contra mandata Dei, vel
 non possit hoc observari sine violatione man-
 dati diuini.

DE DISCRIMINE PO-
 TESTATIS POLITICÆ ET
 MINISTERII EVANGELII.

Sitne verum dictum :

Petra dedit Petro, Petrus diadema Rodolpho.

Et an Constantinus & Theodosius recte
 fuerint, quod mandarunt claudi templa Idolo-
 rum.

Hæ quæstiones recitantur, vt doctrina de
 discrimine potestatis politicæ & ministerij Eu-
 angelici repetatur, quam oportet notissimam
 esse in genere humano, & manifestum est hor-
 rida mala sequi, cum non intelliguntur mete-
 rursusq; potestatis, vt cum Nabuchodonosor &
 innumerabiles noua numina instituerunt. Et
 semper fuerunt aliqui Reges honesti Euangelici.
 Et Episcopi excogitauerunt novos cultus, & fal-
 si dogmata, & Romani Pontifices finxerunt, se
 Dominos